Avoimen TKI-toiminnan prosessimalli

8.3.2017

Tulevaisuuden tavoitteita viitoittava Avoimen tieteen ja tutkimuksen (ATT) tiekartta korostaa tiedon avoimuutta ja sen sujuvaa liikkumista yhteiskunnassa. Siksi myös ammattikorkeakoulujen toteuttamaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyötä (TKI) on alettu tarkastella aiempaa systemaattisemmin myös avoimuuden näkökulmasta. Avoimella TKI-toiminnalla tarkoitetaan avoimien toimintamallien hyödyntämistä ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnassa. Tavoitteena on mm. lisätä TKI-toiminnan laatua, näkyvyyttä ja vaikuttavuutta sekä edistää avointa innovaatiotoimintaa. Ideaalitapauksessa kaikki TKI-työssä käytetyt menetelmät, aineistot ja tulokset voivat olla tutkimusetiikan ja juridiikan asettamissa rajoissa myös muiden käyttäjien saatavilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun koordinoiman Avoimuuden lisääminen korkeakoulujen käyttäjälähtöisessä innovaatioekosysteemissä –hankkeen avulla ammattikorkeakoulut ovat luoneet yhteisiä linjauksia ja ohjeistuksia edistämään avointa TKI-toimintakulttuuria. Hankkeessa on myös tehty ohjeistus nimeltä ”Avoin TKI-toiminta ammattikorkeakouluissa – aineistonhallinnan opas”. Nettipohjainen opas kattaa TKI-aineistojen hallintaan liittyvät toimet, niin että se huomioi tutkimusaineiston elinkaaren eri vaiheet rahoituksen hakemisesta aina aineistojen jatkohyödyntämiseen saakka.

Viisi päävaihetta

Aineistohallinnan opas jakaa avoimen TKI-toiminnan prosessin viiteen eri päävaiheeseen, jotka muodostavat kehämäisen jatkumon (Kuva 1). Kyseiset päävaiheet ovat: 1. TKI-hankkeen valmistelu, 2. TKI-hankkeen toteutus, 3. TKI-hankkeen tulosten hallinta, 4. TKI-hankkeen tulosten avaaminen ja julkaiseminen sekä 5. TKI:sta liiketoimintaa. Nämä kaikki vaiheet pohjautuvat ammattikorkeakoulujen käytäntöihin TKI-toiminnassa ja niihin liittyvät tietyt toimintatavat sekä -mallit. Toki tulee huomata, että TKI-hanke on eräänlainen luova prosessi, joka ei aina etene suoraviivaisesti vaiheesta toiseen ja jossa eri vaiheet voivat myös sekoittua toisiinsa. Silti kaikissa prosessin vaiheissa on mahdollista toimia avoimuutta edistävästi. Tehokas tutkimusaineistojen hallinnointi hankkeen koko elinkaaren aikana auttaakin varmistamaan, että ammattikorkeakouluissa tehtävä TKI-työ on mahdollisimman avointa, korkeatasoista, vaikuttavaa, läpinäkyvää sekä toistettavissa olevaa.

Avoimuuden lisääminen korkeakoulujen käyttäjälähtöisessä innovaatioekosysteemissä (ATT) -hanke on saanut rahoituksen Opetus- ja kulttuuriministeriön Tieto käyttöön -rahoitushausta. Hanke toteutetaan ajalla 1.4.2015–31.12.2017.

Kuva 1. Avoimen TKI-prosessin viisi päävaihetta **Seliina Päällysaho**, tutkimuspäällikkö ja **Jaana Latvanen**, informaatikko.

Kirjoittajat työskentelevät Seinäjoen ammattikorkeakoulussa.